Deel 3

EENZAAMHEID IN VERSCHILLENDE GEDAANTES

Wouter Schepers, Jasper De Witte, Leen Heylen & Tine Van Regenmortel

4 types eenzaamheid: over wat gaat het?

Emotionele eenzaamheid

Het missen van een hechte band met één of enkele personen, zoals een partner of een beste vriend(in)

3 op 10 volwassenen

Sociale eenzaamheid

Het missen van bredere kring van vrienden, kennissen

2 op 10 volwassenen

Existentiële eenzaamheid

Het gevoel fundamenteel alleen te staan in het leven, vaak gepaard met gevoelens van leegte, zinloosheid of verlies

1 op 10 volwassenen

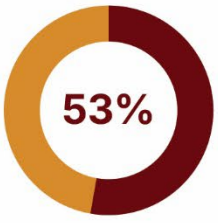
Collectieve eenzaamheid

Het missen van verbinding met een bredere groep of gemeenschap

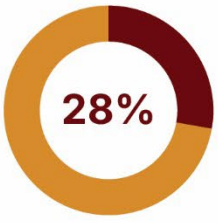

3 op 10 volwassenen

Niet-Belgen

Belgen

Meer dan de helft van de niet-Belgen voelt zich emotioneel eenzaam ten opzichte van 3 op 10 Belgen.

Wie zich gediscrimineerd voelt voelt zich eenzamer.

Wie zich eenzaam voelt heeft **minder vertrouwen in anderen**.

Een samenwerking tussen

KU LEUVEN HIVA ONDERZOEKSINSTITUUT VOOR ARBEID EN SAMENLEVING

THOMAS MORE

VUB VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL

Gesubsidieerd door

fwo Fonds Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen Opening new horizons

Inleiding

De reeks “Eenzaamheid in Vlaanderen” bestudeert eenzaamheid in al haar facetten bij volwassenen in Vlaanderen. Dit onderzoek is gebaseerd op een grootschalige survey (N=3756) die met steun van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek werd afgenomen door HIVA (KU Leuven), Expertisecentrum Zorg & Welzijn (Thomas More) en SARLab (VUB), in het kader van het Strategisch Basisonderzoek **“Eenzaamheid en de buurt”**. Deze eenzaamheidssurvey legt telkens de link met allerhande mogelijke determinanten van eenzaamheid, zoals de kenmerken van de woonomgeving en de buurt, de gezinssituatie, de opleiding-, werk- en woonsituatie, mobiliteit en verplaatsingen, de gezondheid, het sociaal netwerk, sociale participatie, en maatschappelijke uitsluiting.

In deel 1 van de reeks “Eenzaamheid in Vlaanderen” werd eenzaamheid bij 18-plussers in Vlaanderen onder de loep genomen. In deel 2 focusten we op de leefbaarheid van de buurt. In dit derde deel maken we het onderscheid tussen verschillende **types van eenzaamheid**. Het (h)erkennen van deze verschillende types is belangrijk, omdat elke soort eenzaamheid een andere aanpak nodig heeft. Iemand die zich eenzaam voelt door het verlies van een partner, zal op een heel andere manier geholpen moeten worden dan iemand die zich eenzaam voelt vanwege moeilijkheden in het opbouwen van een sociaal netwerk. Wat helpt bij het ene eenzaamheidstype, werkt niet automatisch bij het andere. Door goed te begrijpen om welk type het gaat, kan gerichter en effectiever ondersteuning worden geboden (De Witte & Van Regenmortel, 2020).

Ondanks het belang van dit onderscheid wordt zowel in de wetenschappelijke literatuur als in de praktijk weinig aandacht besteed aan dit verschil (Schepers et al., 2025). In deze reeks brengen we daar verandering in. We starten met een overzicht van de eenzaamheidstypes, gaan vervolgens na hoe ze samenhangen met persoonskenmerken, en eindigen met een blik op de samenhang met maatschappelijke percepties zoals vertrouwen in anderen, discriminatie en sociaal aanzien.

Verschillende types van eenzaamheid

Eenzaamheid is het onaangename gevoel dat ontstaat wanneer iemands sociale relaties tekortschieten, bijvoorbeeld doordat er te weinig contact is of omdat de contacten als niet waardevol genoeg worden ervaren (Peplau & Perlman, 1982). Hoewel er vaak in algemene termen over eenzaamheid wordt gesproken, wordt in wetenschappelijk onderzoek het onderscheid gemaakt tussen vier types: sociale, emotionele, existentiële en collectieve eenzaamheid (Cacioppo et al., 2015; Van Tilburg, 2021):

- **Emotionele eenzaamheid** komt voort uit het ervaren van een gebrek aan een **hechte emotionele band**, zoals die met een partner of een beste vriend(in) (Weiss, 1973);
- **Sociale eenzaamheid** ontstaat uit het gemis aan een **bredere groep van vrienden en kennissen** (van Tilburg & de Jong Gierveld, 2023);
- **Existentiële eenzaamheid** heeft te maken met het besef van fundamentele scheiding van anderen. Het is een negatieve emotionele toestand die gepaard gaat met gevoelens van **verdriet, rouw en zinloosheid** (Bolmsjö et al., 2019);
- **Collectieve eenzaamheid** verwijst naar het ontbreken van het gevoel van verbondenheid met een **bredere sociale groep of gemeenschap**. Het gaat om identificatie met een collectief en een gevoel van gedeelde belangen en waarden (Hawkley et al., 2005).

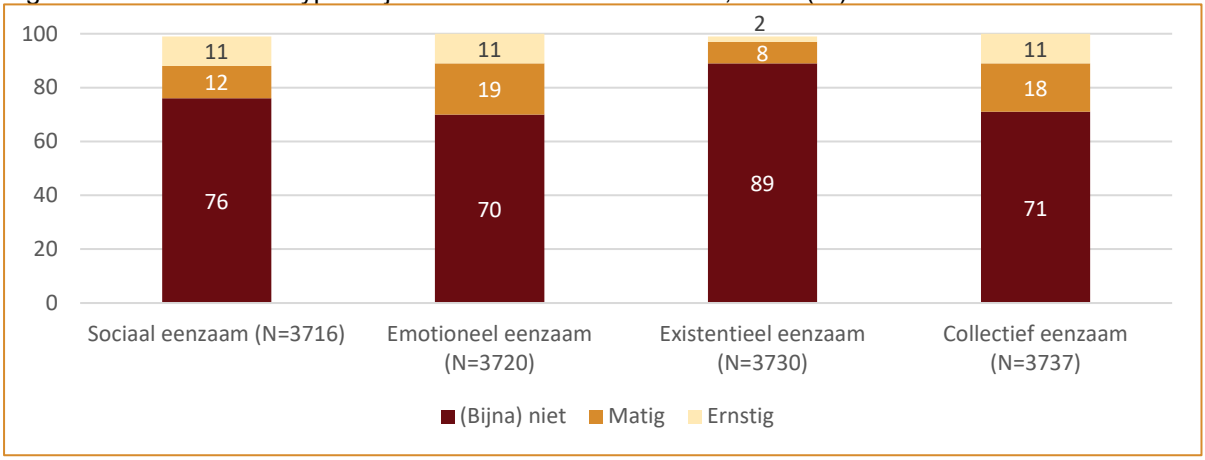
In wat volgt bespreken we deze vier types van eenzaamheid. Voor elk type verdelen we de populatie in drie groepen, namelijk zij die zich (bijna) niet, matig of ernstig eenzaam voelen.[1]

De verdeling van de Vlaamse volwassenen op basis van de vier eenzaamheidstypes leert ons dat de overgrote meerderheid van Vlaamse volwassenen zich (bijna) niet eenzaam voelt. Anderzijds kunnen we stellen dat toch **twee à drie op tien Vlaamse volwassenen te maken hebben met matige tot**

[1] Wie meer wil weten over de precieze opbouw van de schalen, kan dit opvragen via e-mail.

ernstige *sociale, emotionele* en/of *collectieve* eenzaamheid. Voor *existentiële* eenzaamheid gaat het om ongeveer één op tien. Meestal gaat het daarbij om een matige vorm van eenzaamheid.

Figuur 1. Eenzaamheidstypes bij volwassenen in Vlaanderen, 2024 (%)

Bron: Strategisch Basisonderzoek Eenzaamheid en de buurt, 2024.
χ^2-test: $p<0.01$.

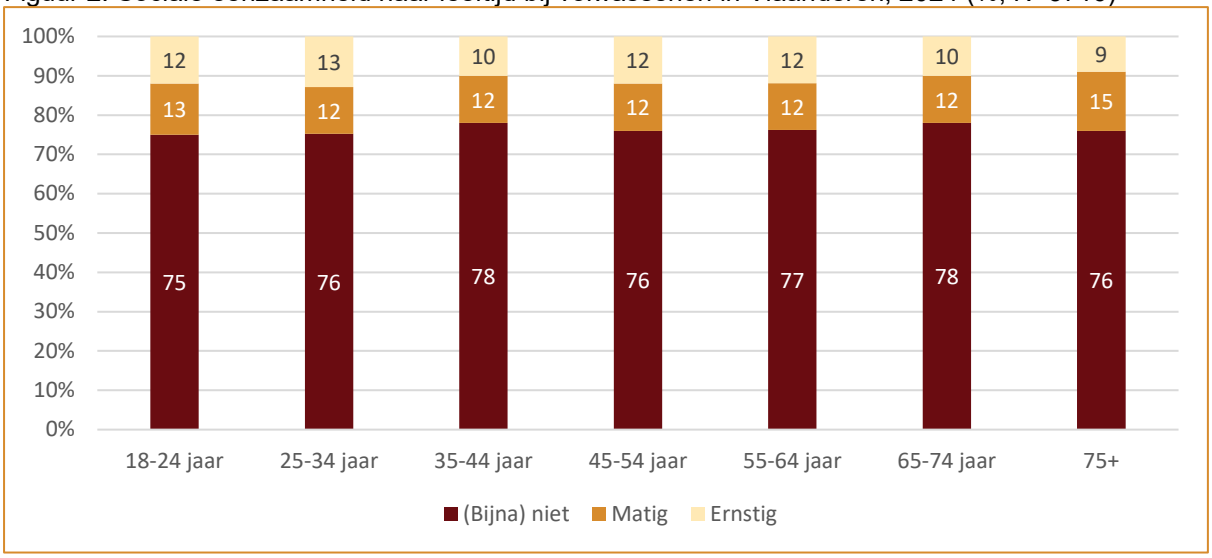
Eenzaamheidstypes naar persoonskenmerken

Eenzaamheid is voor iedereen anders: de kans om je eenzaam te voelen, hangt onder andere af van je leeftijd en andere persoonskenmerken (Luhmann & Hawkley, 2016). Maar verschilt dat ook per type eenzaamheid? Daar gaan we nu dieper op in.

Leeftijd en geslacht

Onder de Vlaamse volwassenen werd geen samenhang vastgesteld tussen *sociale* eenzaamheid en leeftijd: ongeveer één op vier Vlaamse volwassenen voelt zich matig tot ernstig eenzaam, ongeacht hoe oud ze zijn (figuur 2).

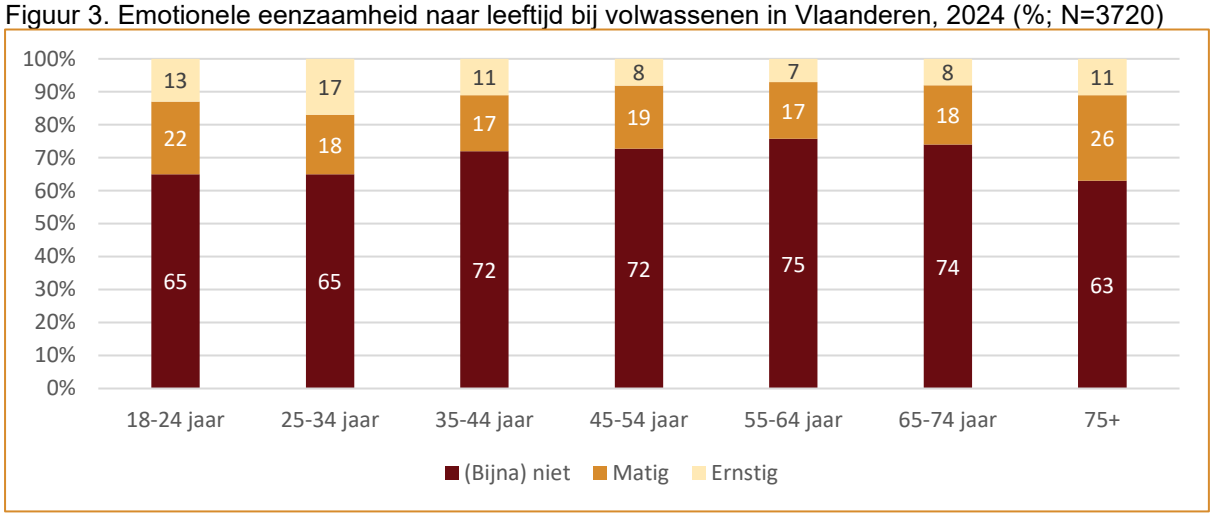
Figuur 2. Sociale eenzaamheid naar leeftijd bij volwassenen in Vlaanderen, 2024 (%; N=3716)

Bron: Strategisch Basisonderzoek Eenzaamheid en de buurt, 2024.
χ^2-test: NS

Emotionele eenzaamheid vertoont een uitgesproken patroon met hogere (matige tot ernstige) eenzaamheidcijfers bij de jongste leeftijdsgroepen (18-35 jaar) en bij de oudste leeftijdscategorie (75+). Bij die laatste groep is de stijging vooral toe te schrijven aan een toename van matige eenzaamheid (figuur 3).

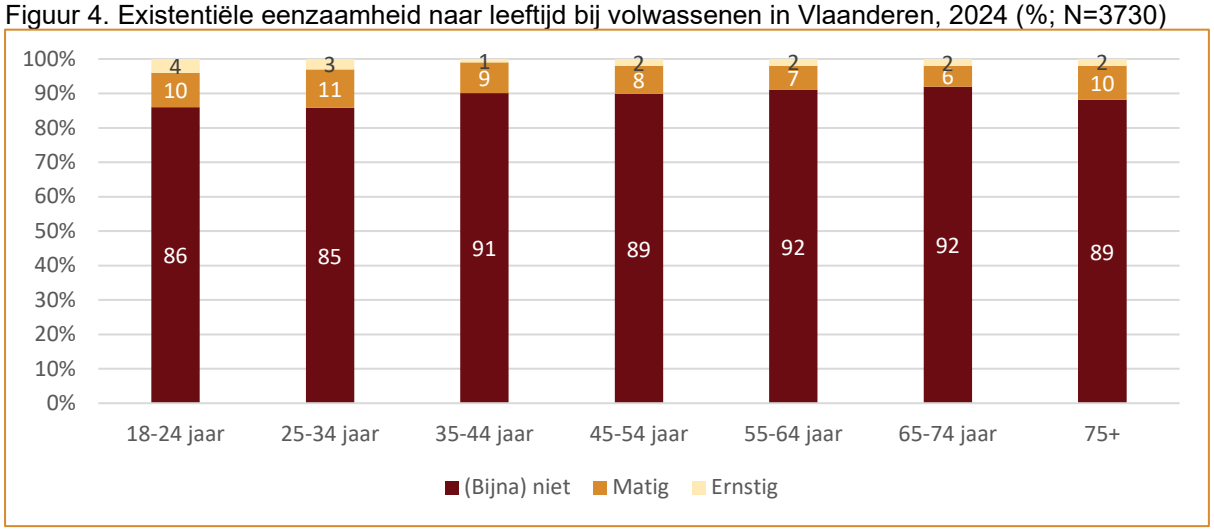
Figuur 3. Emotionele eenzaamheid naar leeftijd bij volwassenen in Vlaanderen, 2024 (%; N=3720)

Bron: Strategisch Basisonderzoek Eenzaamheid en de buurt, 2024.
χ^2-test: p<0.01

Bij *existentiële* eenzaamheid (figuur 4) zien we vooral **hogere percentages (matige en ernstige) eenzaamheid bij de twee jongste leeftijdscategorieën (14%)**. De cijfers liggen lager bij de 35-tot 74-jarigen. Bij personen ouder dan 75 jaar zien we opnieuw een hoger percentage dat zich existentieel eenzaam voelt.

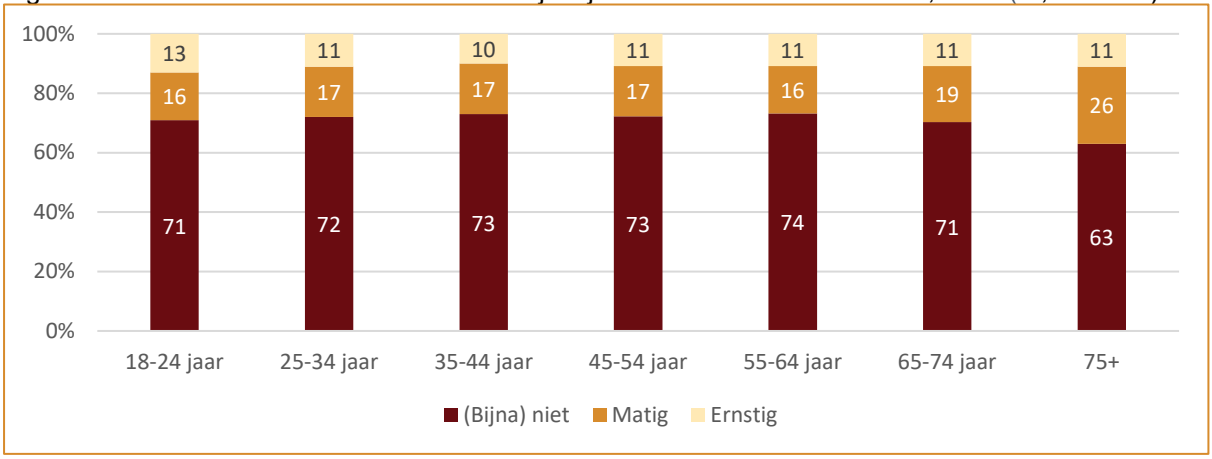
Figuur 4. Existentiële eenzaamheid naar leeftijd bij volwassenen in Vlaanderen, 2024 (%; N=3730)

Bron: Strategisch Basisonderzoek Eenzaamheid en de buurt, 2024.
χ^2-test: p<0.01

De cijfers voor *collectieve* eenzaamheid zijn vergelijkbaar onder 18- tot 64-jarigen, met zo'n drie op tien volwassenen die zich eenzaam voelen. **Bij de groep van 65 jaar en ouder ligt dit hoger** en dan vooral bij de 75-plussers waarbij wel 26% zich matig collectief eenzaam voelt.

Figuur 5. Collectieve eenzaamheid naar leeftijd bij volwassenen in Vlaanderen, 2024 (%; N=3737)

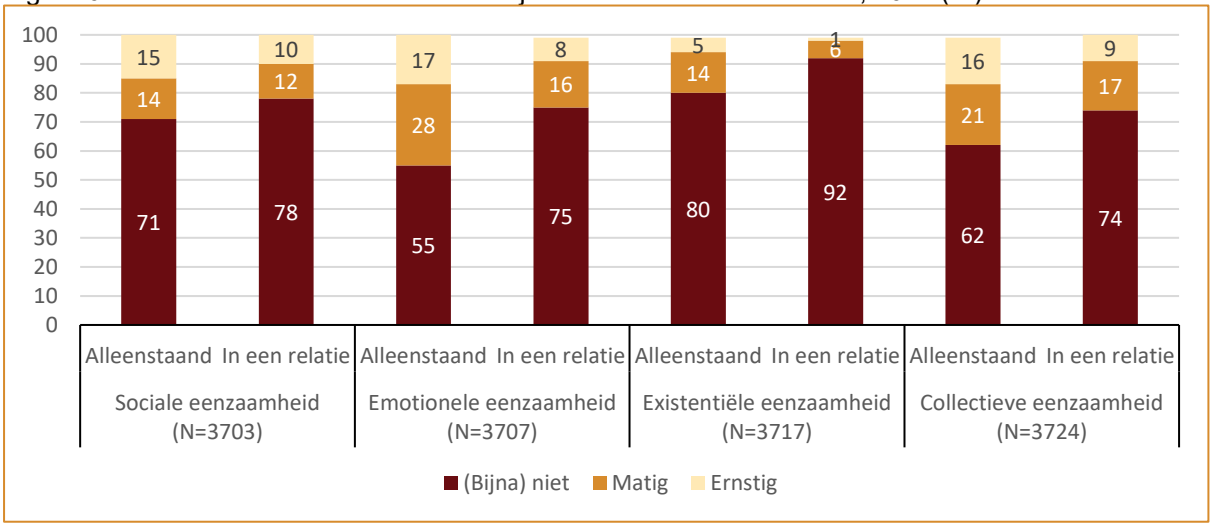
Bron: Strategisch Basisonderzoek Eenzaamheid en de buurt, 2024.
χ^2-test: p<0.01

Wanneer we de vergelijking maken tussen mannen en vrouwen zien we geen verschillen voor de verschillende types eenzaamheid. Enkel voor *collectieve* eenzaamheid ligt het percentage dat zich ernstig eenzaam voelt bij mannen (13%) hoger dan bij vrouwen (10%).

Relatiestatus

Figuur 6 toont dat dat **alleenstaanden zich vaker eenzaam voelen dan volwassenen in een relatie, en dit voor elk type eenzaamheid.** Het verschil tussen beide groepen is het grootst bij *emotionele* eenzaamheid, waarbij 45% van de alleenstaanden zich eenzaam voelt, tegenover 24% van de personen in een relatie. Dit sluit aan bij de definitie van emotionele eenzaamheid als het gemis van een hechte, intieme band, iets wat personen vaak vinden in een relatie met hun partner.

Figuur 6. Eenzaamheid naar relatiestatus bij volwassenen in Vlaanderen, 2024 (%)

Bron: Strategisch Basisonderzoek Eenzaamheid en de buurt, 2024.
χ^2-test: p<0.01

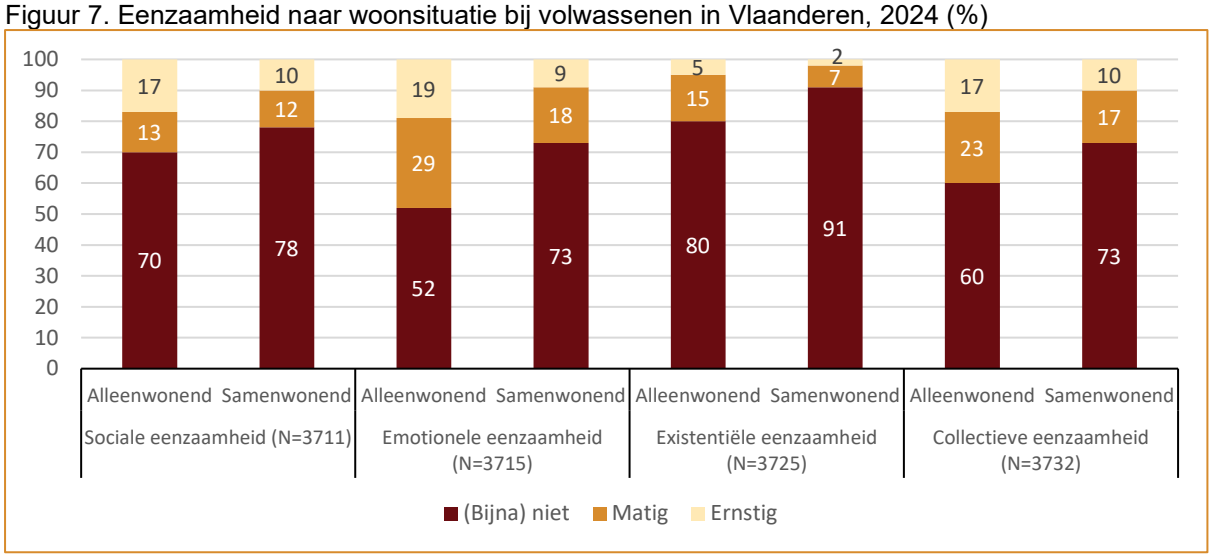
Ook binnen beide categorieën zien we variatie: wie ontevreden is met zijn relatiestatus, of het nu single is of in een relatie, voelt zich vaker eenzaam, en dit voor *alle* eenzaamheidstypes.

Huishoudsituatie

Ook al dan niet alleen wonen maakt een groot verschil, en dit voor *alle* types van eenzaamheid: alleenwonenden hebben een veel hogere kans om zich eenzaam te voelen (figuur 7). Vooral bij

***emotionele* eenzaamheid** is het verschil opvallend: **48% van de alleenwonenden voelt zich matig tot ernstig eenzaam**, tegenover minder dan drie op tien samenwonenden.

Figuur 7. Eenzaamheid naar woonsituatie bij volwassenen in Vlaanderen, 2024 (%)

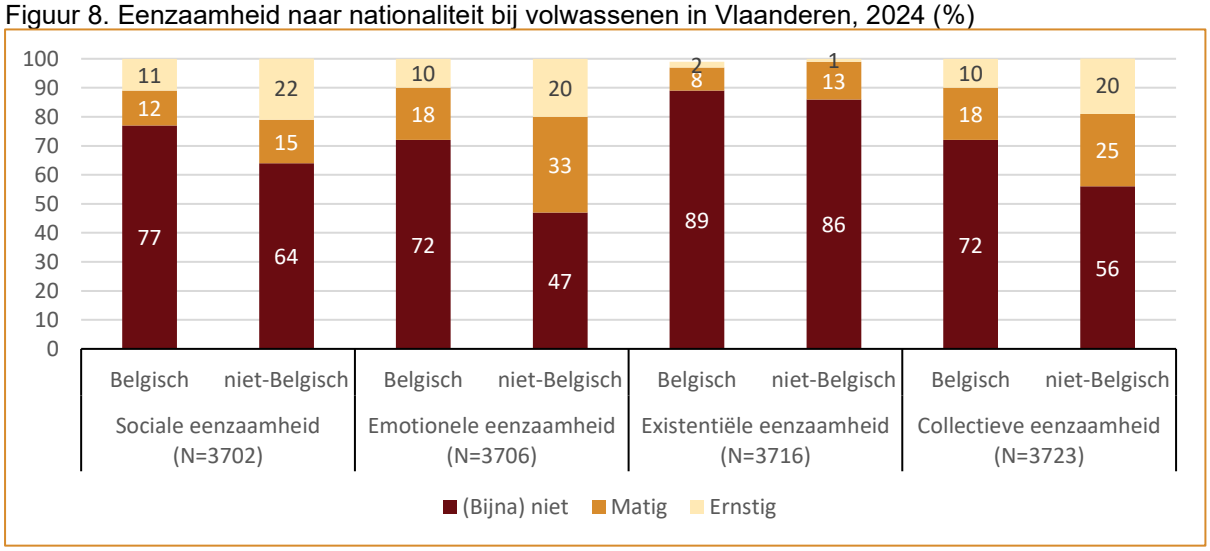

Bron: Strategisch Basisonderzoek Eenzaamheid en de buurt, 2024.
χ^2-test: p<0.01

Nationaliteit

Ongeveer 5% van de volwassenen in de survey heeft geen Belgische nationaliteit. Binnen deze groep komt eenzaamheid vaker voor dan bij personen met de Belgische nationaliteit. **De verschillen tussen beide subgroepen variëren echter naargelang het eenzaamheidstype**: onder de **niet-Belgen** voelt **meer dan de helft** (53%) zich matig tot ernstig ***emotioneel* eenzaam** ten opzichte van 28% van de Belgen terwijl de verschillen voor *existentiële* eenzaamheid kleiner zijn (14% ten opzichte van 10%).

Figuur 8. Eenzaamheid naar nationaliteit bij volwassenen in Vlaanderen, 2024 (%)

Bron: Strategisch Basisonderzoek Eenzaamheid en de buurt, 2024.
χ^2-test: p<0.05

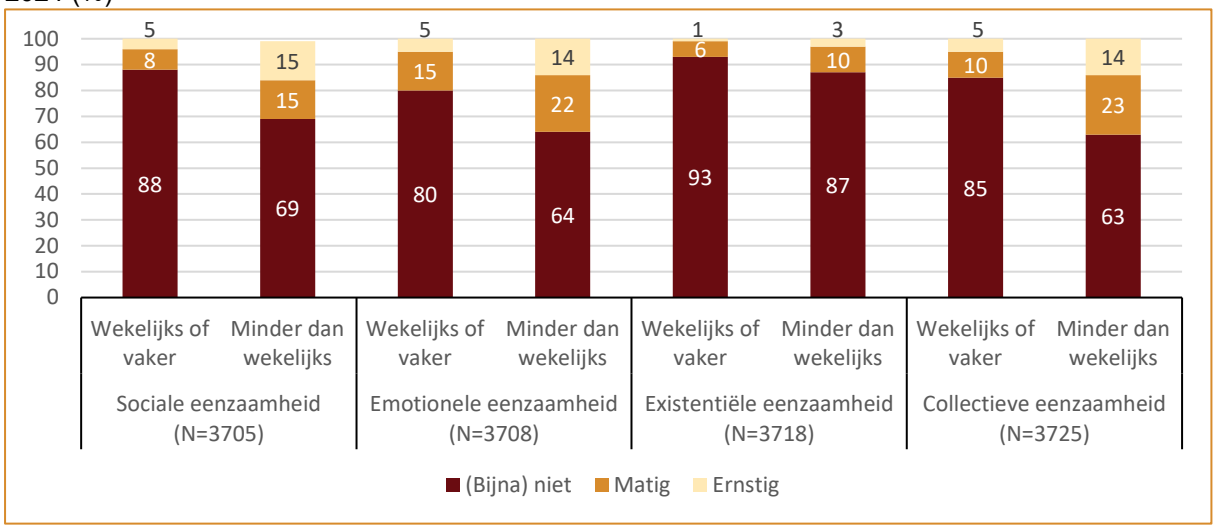
Eenzaamheidstypes en sociale relaties

Eenzaamheid is een universeel gevoel, een gemis dat voortkomt uit onze sociale relaties (Hawkley et al., 2005). Dit gemis hangt af van hoe onze sociale contacten tekortschieten. In deze paragraaf onderzoeken we hoe verschillende kenmerken van sociale relaties samenhangen met de diverse types van eenzaamheid.

Contacten met vrienden, kennissen en buren

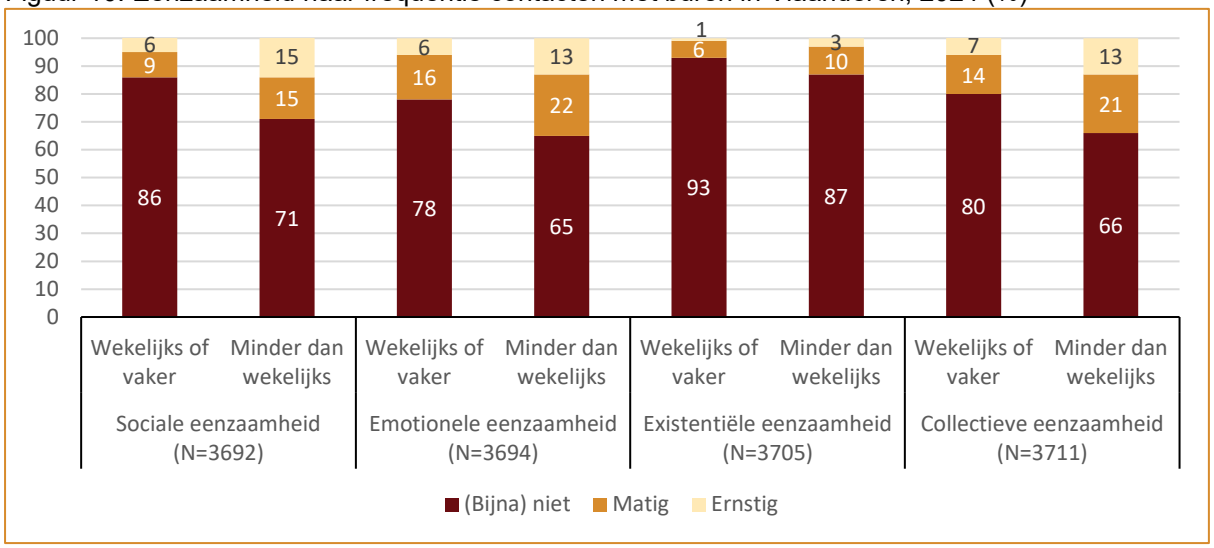
We kijken eerst naar de contactfrequentie. Hier valt op dat eenzaamheid hoger ligt bij Vlaamse volwassenen die **minder dan wekelijks contact hebben met vrienden en goede kennissen** (figuur 9) **en buren** (figuur 10). Dit geldt voor *alle* eenzaamheidstypes.

Figuur 9. Eenzaamheid naar frequentie contacten met vrienden en goede kennissen in Vlaanderen, 2024 (%)

Bron: Strategisch Basisonderzoek Eenzaamheid en de buurt, 2024.
χ^2-test: p<0.01

Figuur 10. Eenzaamheid naar frequentie contacten met buren in Vlaanderen, 2024 (%)

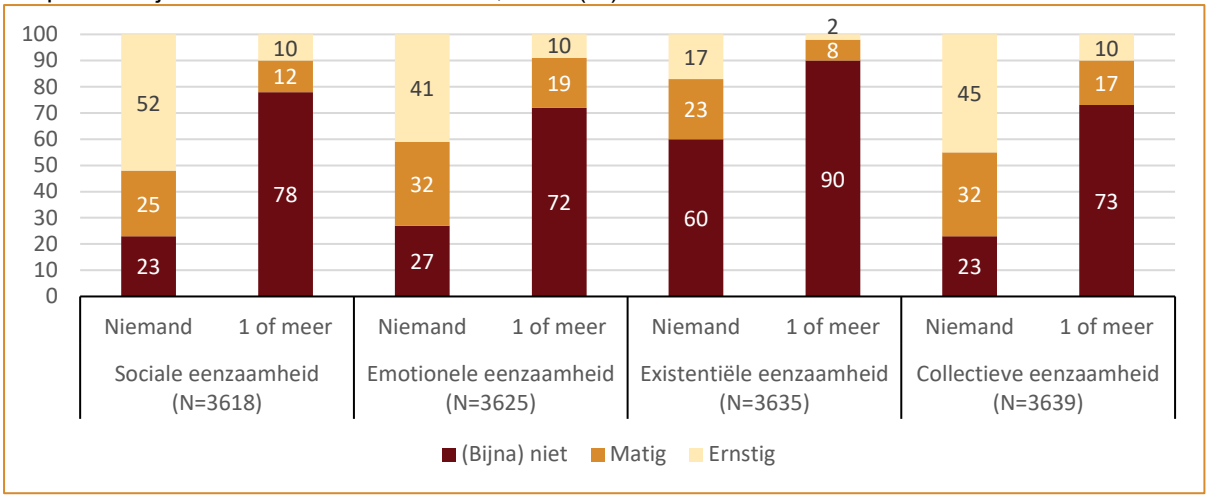
Bron: Strategisch Basisonderzoek Eenzaamheid en de buurt, 2024.
χ^2-test: p<0.01

Hechte banden

Niet alleen de frequentie van contacten is belangrijk, maar ook de kwaliteit van de contacten. In figuur 11 verkennen we de samenhang tussen de verschillende eenzaamheidstypes en het aantal personen dat men heeft waarmee men intieme en persoonlijke zaken kan bespreken. Van de 3% Vlaamse volwassenen[2] **die aangeven niemand te hebben om persoonlijke zaken mee te bespreken, voelt acht op tien personen zich matig tot ernstig *sociaal, emotioneel en collectief* eenzaam**.

[2] Meer informatie hierover kan teruggevonden worden in Deel 1 van deze reeks.

Figuur 11. Eenzaamheid naar aantal personen waarmee men intieme en persoonlijke zaken kan bespreken bij volwassenen in Vlaanderen, 2024 (%)

Bron: Strategisch Basisonderzoek Eenzaamheid en de buurt, 2024.
χ^2-test: p<0.01

Binnen de groep met minstens één vertrouwenspersoon geldt bovendien: hoe meer personen men heeft om dit soort zaken mee te bespreken, hoe kleiner de kans op eenzaamheid – al zwakt dit effect wel af naarmate het aantal vertrouwenspersonen toeneemt.

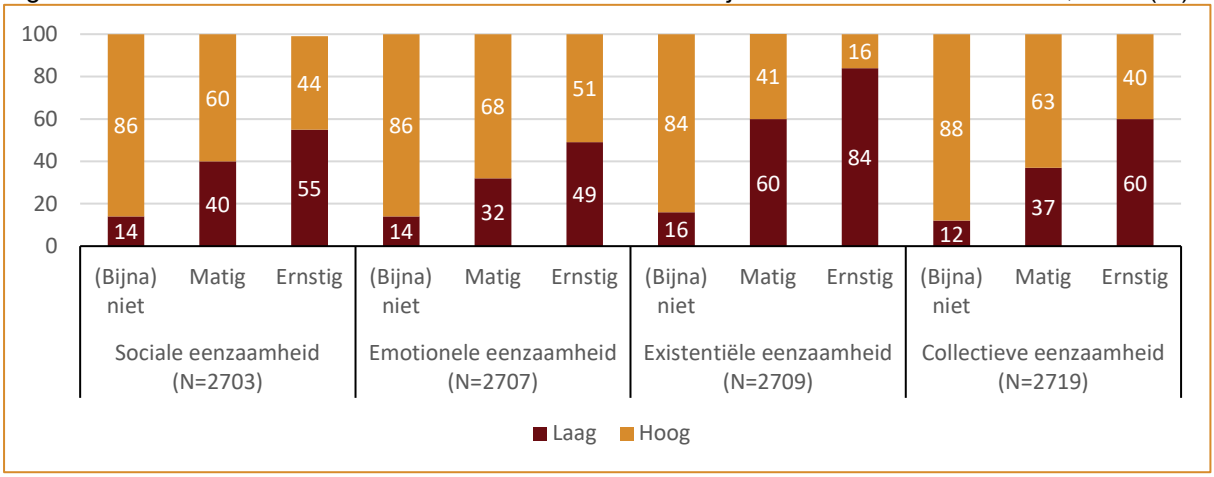
Eenzaamheidstypes en maatschappelijke percepties

Niet alleen de dichte sociale relaties doen er toe. Ook breder kan het gevoel er niet bij te horen of uitgesloten te worden een impact hebben op eenzaamheidsgevoelens (Barreto et al., 2021). Tegelijk kan zich eenzaam voelen zelf ook leiden tot minder verbondenheid en vertrouwen in anderen en de maatschappij (Langenkamp, 2022). In wat volgt gaan we na of dit gelinkt is aan bepaalde types eenzaamheid.

Vertrouwen in medemens en overheidsinstellingen

Vlaamse volwassenen die zich eenzaam voelen, hebben vaker een laag vertrouwen in de medemens, en dit voor *alle* eenzaamheidstypes (figuur 12). Vooral bij ***existentiële* eenzaamheid** is het verschil groot: **meer dan acht op tien** personen die zich ernstig existentieel eenzaam voelen hebben een laag vertrouwen in de medemens, tegenover 16% onder diegenen die zich (bijna) niet *existentieel* eenzaam voelen.

Figuur 12. Vertrouwen in de medemens naar eenzaamheid bij volwassenen in Vlaanderen, 2024 (%)

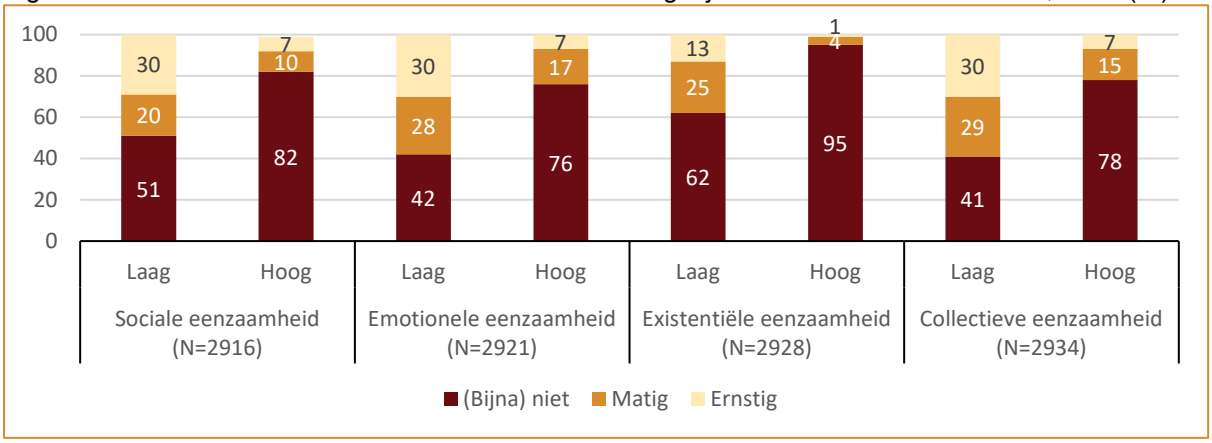
Bron: Strategisch Basisonderzoek Eenzaamheid en de buurt, 2024.
χ^2-test: p<0.01

Ook bij vertrouwen in overheidsinstellingen zien we dat meer eenzaamheid samengaat met minder vertrouwen, en dit voor *alle* eenzaamheidstypes.

Aanzien in de samenleving

13% van de Vlaamse volwassenen schat zichzelf als “laag” in binnen de samenleving. Uit figuur 13 blijkt dat zij een beduidend hogere kans hebben om zich eenzaam te voelen en dit voor alle types. Het verschil is het grootst bij **existentiële eenzaamheid: vier op tien volwassenen met een lage zelfinschatting voelt zich matig tot ernstig eenzaam**, tegenover slechts 5% van de volwassenen met een hoge inschatting van zichzelf. Dit sluit aan bij de literatuur die existentiële eenzaamheid koppelt aan een gebrek aan zingeving, erkenning en een betekenisvolle plaats in de samenleving (Ettema et al., 2010).

Figuur 13. Eenzaamheid naar aanzien in de samenleving bij volwassenen in Vlaanderen, 2024 (%)

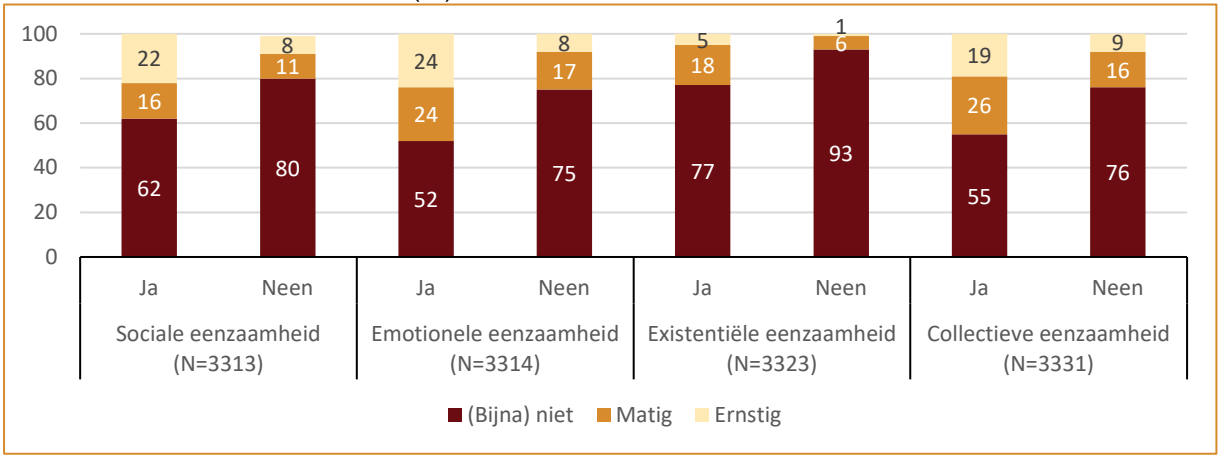

Bron: Strategisch Basisonderzoek Eenzaamheid en de buurt, 2024.
χ^2-test: p<0.01

Discriminatie

13% van de Vlaamse volwassenen voelt zich deel van een groep die gediscrimineerd wordt. Zij hebben een grotere kans om zich eenzaam te voelen dan wie deze ervaring niet deelt, en dit voor *alle* types van eenzaamheid (figuur 14). Zo voelt **bijna de helft van de volwassenen zich matig tot ernstig *emotioneel en collectief* eenzaam**. Bij deze personen komt ook ernstige eenzaamheid relatief veel voor, met vooral grote verschillen bij *emotionele* (24% versus 8%) en *existentiële* eenzaamheid (5% versus 1%).

Figuur 14. Eenzaamheid naar het behoren tot een groep die in dit land gediscrimineerd wordt bij volwassenen in Vlaanderen, 2024 (%)

Bron: Strategisch Basisonderzoek Eenzaamheid en de buurt, 2024.
χ^2-test: p<0.01

Concluderend

Eenzaamheid kent vele gezichten in Vlaanderen. Twee à drie op tien Vlaamse volwassenen ervaart matige tot ernstige *sociale*, *emotionele* of *collectieve* eenzaamheid. *Existentiële* eenzaamheid komt minder vaak voor, maar treft nog steeds ongeveer één op tien volwassenen.

Eenzaamheid treft bepaalde groepen vaker dan andere. Wie over een sterk sociaal netwerk beschikt, loopt duidelijk minder risico. Zo blijken sociale contacten met vrienden, kennissen en buren een beschermende factor voor alle types eenzaamheid. Omgekeerd ervaren personen zonder vertrouwenspersoon in acht op tien gevallen *sociale* en *collectieve* eenzaamheid.

Zich eenzaam voelen hangt bovendien sterk samen met persoonskenmerken zoals leeftijd, relatiestatus, woonsituatie en nationaliteit, en verschilt ook per type eenzaamheid. Zo voelen jongvolwassenen, ouderen, alleenstaanden en niet-Belgen zich vaker emotioneel en/of existentieel eenzaam, terwijl collectieve eenzaamheid vooral bij ouderen toeneemt. Daarnaast blijkt dat bredere maatschappelijke percepties – zoals het vertrouwen in anderen en overheidsinstellingen, de eigen inschatting van zichzelf in de samenleving en ervaren discriminatie – met alle types eenzaamheid samenhangen, maar vooral sterk met existentiële eenzaamheid. Dit wijst erop dat eenzaamheid niet alleen gaat over persoonlijke relaties, maar ook over hoe personen zichzelf en hun plaats in de maatschappij ervaren. Het onderstreept het belang van zowel individuele als maatschappelijke benaderingen om eenzaamheid aan te pakken.

Deze resultaten maken duidelijk dat eenzaamheid niet éénvormig is en dat de samenhang met persoonskenmerken en maatschappelijke factoren verschilt per type eenzaamheid. Dit onderstreept het belang om oog te hebben voor de verschillende types van eenzaamheid. Alleen met een dergelijk onderscheid kan het beleid effectief inspelen op de specifieke behoeften van verschillende groepen, en zo de aanpak van eenzaamheid verbeteren.

Eenzaamheid en de buurt

Met het vierjarig **Strategisch Basisonderzoek "Eenzaamheid en de buurt"** onderzoeken HIVA (KU Leuven), Expertisecentrum Zorg & Welzijn (Thomas More) en SARLab (VUB) de relatie tussen de woonomgeving en eenzaamheid. Dit is relevant omdat er tot op heden weinig bekend is over de impact van fysieke en sociale buurtkenmerken (zoals openbare parken, openbaar vervoer, toegang tot huisvesting) op eenzaamheid. Dit project is innovatief omdat het specifiek ingaat op de verschillende dimensies van eenzaamheid (emotioneel, sociaal en existentieel) en van de buurt (fysiek en sociaal) bij volwassenen van alle leeftijden. Dit project maakt gebruik van een mixed-method design waarbij we kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden combineren. Zo vullen we een uitgebreide literatuurstudie aan met go-along interviews, foto-interviews, focusgroepen, lerende netwerken, verdiepende buurt-casestudies en een grootschalige survey.

Dit project wordt mogelijk gemaakt door het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek.

Leesgids

De data die voor deze reeks "Eenzaamheid in Vlaanderen" worden gebruikt, komen van een grootschalige survey die werd afgenomen door HIVA (KU Leuven), Expertisecentrum Zorg & Welzijn (Thomas More) en SARLab (VUB), in het kader van het **Strategisch Basisonderzoek "Eenzaamheid en de buurt"**. De survey staat volledig in het teken van eenzaamheid, en legt telkens de link met allerhande mogelijke determinanten van eenzaamheid zoals de kenmerken van de woonomgeving en de buurt, de opleiding-, werk- en woonsituatie, de gezinssituatie, mobiliteit en verplaatsingen, de gezondheid, het sociaal netwerk, sociale participatie, en maatschappelijke uitsluiting.

De survey werd afgenomen in de periode mei-juli 2024 bij een representatief staal volwassenen (18+) wonend in het Vlaams Gewest, en kon zowel online (via QR-code of website) als schriftelijk worden ingevuld. We hebben 15.000 inwoners van het Vlaamse Gewest aangeschreven, die - na goedkeuring door het Rijksregister - op willekeurige basis werden geselecteerd door Statbel. Vervolgens heeft 'MAS Research' die personen via een schriftelijke uitnodigingsbrief aangeschreven, en via twee herinneringsbrieven opnieuw aangespoord om deze enquête in te vullen. Na datacleaning weerhouden we 3756 vragenlijsten, die voor minstens 90% werden ingevuld, oftewel een reactiepercentage van 25,1%. In totaal werden 2700 vragenlijsten online ingevuld (71,9%) en 1056 schriftelijk (28,1%). De analyses maken gebruik van een weegfactor, die berekend werd om rekening te houden met over- en ondervertegenwoordiging van bepaalde groepen met betrekking tot leeftijd en gender.

De reeks "Eenzaamheid in Vlaanderen" waar dit deel van uitmaakt, biedt een eerste verkenning van opvallende bevindingen uit de survey. De besproken verbanden tonen een mogelijke samenhang, maar laten geen uitspraken toe over oorzaak en gevolg. Andere factoren kunnen meespelen, wat verder onderzoek vereist. Een overzicht van alle publicaties is te vinden op: www.eenzaamheidendebuurt.be/output.

Referenties

Barreto, M., Victor, C., Hammond, C., Eccles, A., Richins, M. T., & Qualter, P. (2021). Loneliness around the world: Age, gender, and cultural differences in loneliness. *Personality and Individual Differences*, *169*, 110066. https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110066

Bolmsjö, I., Tengland, P. A., & Rämgård, M. (2019). Existential loneliness: An attempt at an analysis of the concept and the phenomenon. In *Nursing Ethics* (Vol. 26, Issue 5, pp. 1310–1325). SAGE Publications Ltd. https://doi.org/10.1177/0969733017748480

Cacioppo, S., Grippo, A. J., London, S., Goossens, L., & Cacioppo, J. T. (2015). Loneliness: Clinical Import and Interventions. *Perspectives on Psychological Science*, *10*(2), 238–249. https://doi.org/10.1177/1745691615570616

de Jong-Gierveld, J., & Van Tilburg, T. (1999). *Manual of the Loneliness Scale*. 26. https://doi.org/10.17605/OSF.IO/U6GCK

de Jong-Gierveld J, Van Tilburg TG, Dykstra PA (2006). Loneliness and social isolation. The Cambridge handbook of personal relationships, 2006, p. 485–500.

De Witte, J. & Van Regenmortel, T. (2020). Silver Empowerment. A quantitative picture of loneliness among elderly in Belgium and Europe. HIVA KU Leuven, Leuven: https://hiva.kuleuven.be/nl/nieuws/nieuwsitems/silver-empowerment-quantitative-picture-of-loneliness-among-elderly-in-belgium-and-europe.

Ettema, E.J., Derksen, L.D. & van Leeuwen, E. Existential loneliness and end-of-life care: A systematic review. *Theor Med Bioeth* **31**, 141–169 (2010). https://doi.org/10.1007/s11017-010-9141-1

Hawkley, L. C., Browne, M. W., & Cacioppo, J. T. (2005). How Can I Connect With Thee?: Let Me Count the Ways. *Psychological Science*, *16*(10), 798–804. https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.2005.01617.x

Langenkamp, A. (2022). The Influence of Loneliness on Perceived Connectedness and Trust Beliefs – Longitudinal Evidence from the Netherlands. *Journal of Social and Personal Relationships*, *40*(7), 2298-2322. https://doi.org/10.1177/02654075221144716

Luhmann, M., & Hawkley, L. C. (2016). Age differences in loneliness from late adolescence to oldest old age. *Developmental Psychology*, *52*(6), 943–959. https://doi.org/10.1037/dev0000117

Mayers, A. M., Khoo, S., & Svartberg, M. (2002). The Existential Loneliness Questionnaire: Background, development, and preliminary findings. *Journal of Clinical Psychology*, *58*(9), 1183–1193. https://doi.org/10.1002/jclp.10038

Peplau, L.A., & Perlman, D. (1982). Perspectives on loneliness. In: Peplau LA, Perlman D (eds). Loneliness: A sourcebook of current theory, research, and therapy (pp. 1-18). New York: John Wiley.

Schepers, W., Gryp, D., Häussermann, F., Heylen, L., Van Regenmortel, T., & De Witte, J. (2025). The relation between physical and social neighbourhood characteristics and loneliness. A systematic review. *Health & Place (submitted).*

Van Tilburg, T. G. (2021). Social, Emotional, and Existential Loneliness: A Test of the Multidimensional Concept. *The Gerontologist*, *61*(7), 1–10. https://doi.org/10.1093/geront/gnaa082

van Tilburg, T. G., & de Jong Gierveld, J. (2023). The concepts and measurement of social isolation and loneliness. In A. Hajek, S. G. Riedel-Heller, & H.-H. König (Eds.), *Loneliness and Social Isolation in Old Age: Correlates and Implications* (pp. 3–12). Taylor and Francis. https://doi.org/10.4324/9781003289012-2

Weiss, R. S. (1973). *Loneliness: The experience of emotional and social isolation*. The MIT Press.

Citeren

Schepers, W., De Witte, J., Heylen, L. & Van Regenmortel, T. (2025). *Eenzaamheid in Vlaanderen. Deel 3. Eenzaamheid in verschillende gedaantes.* HIVA KU Leuven, Leuven.

Contactinformatie

jasper.dewitte@kuleuven.be

https://eenzaamheidendebuurt.be/contact/

Een samenwerking tussen

KU LEUVEN HIVA ONDERZOEKSINSTITUUT VOOR ARBEID EN SAMENLEVING

THOMAS MORE

VUB VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL

Gesubsidieerd door

fwo Fonds Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen
Opening new horizons